

KASTEEL d'URSEL

MAGAZINE

Driemaandelijke uitgave van de Provincie Antwerpen/Kasteel d'Ursel, Hingene | 20ste jaargang # 78 | augustus-september-oktober 2024

**LES
LIAISONS
DÉSIREUSES**

Auguste Leveque, *Terugkeer na de wijnoogst* (1903-1904)
Olieverf op doek - Verzameling Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, inv. 161
Foto © Hugo Maertens

Beste Vriend,

Tijdens de voorbije verkiezingen werd mijn collega Mireille Colson verkozen voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Tot aan de provincieraadsverkiezingen in oktober zal ik haar bevoegdheden overnemen. Het is voor mij een blij weerzien met het kasteel, want van oktober 2017 tot december 2021 was ik er ook al de politiek verantwoordelijke. Het doet me veel plezier om te zien dat het kasteel nog steeds professioneel en met passie wordt beheerd. Je kan als provincie tijd en geld budgetteren, maar als er lokaal geen drive is, dan gebeurt er niets. Maar zeker in Hingene gebeurt er veel.

De tentoonstelling *Les Liaisons Désireuses* doet van zich spreken. Ze zet mensen aan het denken over alle aspecten van lust, verleiding en verlangen. Volgens de recensente van *De Tijd* 'zijn zelfs de explicietste werken nooit gratis, maar speels, humoristisch en vaak maatschappijkritisch'. Na afloop kan je nagenieten en napraten in de zomerbar. Als iemand met veel ervaring in horeca en toerisme weet ik hoe belangrijk ook dat 'afrondmoment' is. Het zorgt ervoor dat mensen langer blijven hangen en dat ze nadien nog meer te vertellen hebben aan familie en vrienden. En daar draait het natuurlijk allemaal om bij het doen (her)leven van een kasteeldomein!

Namens de deputatie,

JAN DE HAES

bevoegd voor toerisme, recreatie- en groendomeinen

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 10
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen:

Cathy Berx, gouverneur-voorzitter,
Luk Lemmens,
Kathleen Helsen &
Jan De Haes, leden
en Maarten Puls, provinciegriffier

Jaargang 20, nummer 78,
augustus-september-oktober 2024

Redactie: Koen De Vlieger-De Wilde en Veerle Moens met medewerking van Marcel De Cock & Carlo Siau

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: Albe De Coker

Oplage: 5.500 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier met FSC®-certificaat en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Blijf op de hoogte

Neem een gratis abonnement op dit Magazine via info@kasteeldursel.be of schrijf je in voor onze digitale nieuwsbrief via www.kasteeldursel.be. Zo krijg je automatisch de digitale versie van dit Magazine. Op onze website vind je ook alle Magazines die sinds 2005 zijn verschenen.

Kasteelheer voor één dag

Huur het kasteel en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Tarieven en voorwaarden vind je op www.kasteeldursel.be.

Steun het kasteel

Wil je helpen bij de verdere verfraaiing, de inrichting en het onderhoud van het kasteel en het park? Stort dan jouw gift op rekening BE54 0910 1850 4797 (BIC: GKCCBEBB) van kasteel d'Ursel met als mededeling 'Gift'.

Sinds 1 juni 2023 zijn giften aan het kasteel helaas niet meer fiscaal aftrekbaar. Alvast hartelijk dank!

Bourdalou uit de collectie van de hertog d'Ursel

© Joris Coupeers

Een ondeugende bourdalou

In 2009 gaf de hertogelijke familie een groot aantal objecten in bruikleen aan het kasteel. Meest in het oog springend waren de boeken die sindsdien opnieuw de bibliotheekkasten vullen, enkele familieportretten en een paar mooie meubels. Er waren ook wat 'miscellanea' bij, die tot nader order netjes opgeborgen werden. Een van die stukken is een zogenaamde bourdalou, een kamerpot voor dames. De naam verwijst naar Louis Bourdaloue SJ (Bourges 1632 – Parijs 1704), een Franse jezuïet en begeesterd predikant met een naar verluidt mooie, sonore stem. Er werd gezegd dat hij 'de koning onder predikers en de prediker van koningen' was. Hij was leraar retoriek, filosofie en moraaltheologie. Zijn succes als predikant bracht hem in 1669 naar Parijs, waar hij het zelfs schopte tot aan het hof van Lodewijk XIV.

De preken duurden echter zéér lang. Dames die een preek bijwoonden, konden niet zomaar weglopen als de nood hoog was. Volgens de overlevering lieten zij hun kamermeisje aanvankelijk een sauskom meebrengen naar de kerk, zodat ze onder hun wijde rokken hun blaas konden legen zonder ook maar een woord te missen. De porseleinfabrikanten pikten hier al snel op in en ontwierpen de 'pot de chambre oval', die naast de gewone kamerpot deel ging

uitmaken van elke toiletset voor dames. Maar de term 'bourdaloue' bleef plakken. Hij raakte ingeburgerd en deed ook bij andere publieke gelegenheden dienst. Aan het koninklijk hof en bij grote evenementen was het trouwens even gebruikelijk dat een bediende aan mannen die moesten plassen een kruik met hoge hals aanbood.

Een bourdalou kan in gewoon wit porselein zijn, of versierd. En soms is die versiering wel suggestief. Dat is het geval met het exemplaar van het kasteel – kijk maar naar het handvat. Uiteraard is dat niet erotisch-functioneel. Het blijft een kamerpot, het is geen seksspeeltje. Maar hij zit wel degelijk in de erotische sfeer: je gaat het handvat van een object dat in contact komt met de intieme delen van een vrouw niet versieren met een mannengezichtje met een puntneus als je daar geen innuendo mee bedoelt. Het is dus erotisch-suggestief en ondeugend. Welke dame d'Ursel gebruikte deze kamerpot? En misschien nog intrigerender: wie gaf haar dit intieme toiletartikel cadeau – en bij welke gelegenheid? In elk geval: nu het kasteel baadt in de zintuigstrelende sfeer van *Les Liaisons Désireuses* verhuist de bourdalou tijdelijk van het depot naar de porseleinkast.

JOKE BUNGENEERS

Een opgefrist Atelier

In oktober 2018 (her)opende het voormalige schildersatelier van Antonine, 6de hertogin d'Ursel, als een vakantiewoning voor acht personen. Intussen logeerden er al vele honderden gezelschappen. Hoewel die altijd bijzonder veel respect hebben voor de historische locatie, toch zijn er onvermijdelijk sporen van gebruik en slijtage. Daarom hebben we het Atelier van Antonine onlangs een opfrisbeurt gegeven. De traphal en een gedeelte van de leefruimte werden opnieuw geschilderd. We vervingen twee grote tapijten en het hoeksalon, net zoals een deel van het servies én het volledige beddengoed. De kleuren en motieven zijn nu erg verschillend per kamer, tot grote vreugde van de schoonmaakploeg die regelmatig eens in de war geraakte met al die streepjes en lijntjes in erg vergelijkbare tinten.

Wil jij ook komen logeren in een stijlvolle vakantiewoning op een unieke locatie? Kijk dan op [www.ateliervanantonine.be!](http://www.ateliervanantonine.be)

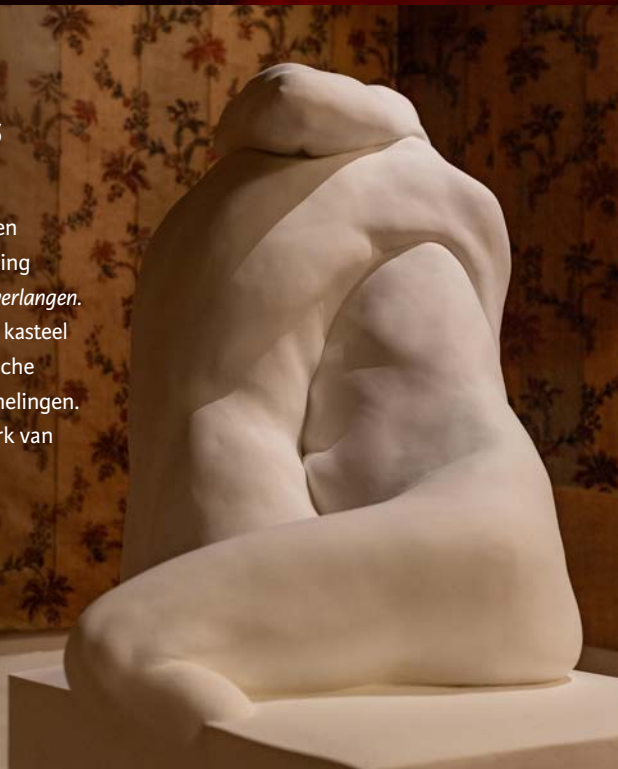
Les Liaisons Désireuses

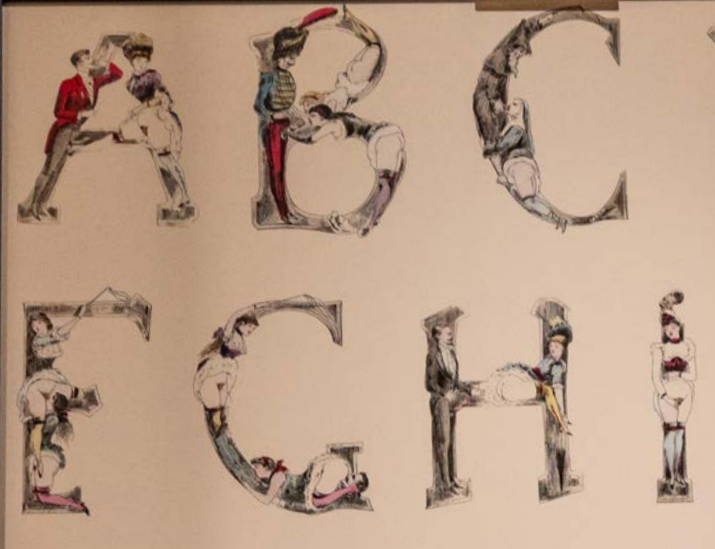
Over lust verleiding en verlangen

Nog tot en met 13 oktober kan je elke zon- en feestdag komen kijken naar de tentoonstelling *Les Liaisons Désireuses. Over lust verleiding en verlangen*. Verspreid over de drie verdiepingen van het kasteel ontdek je enkele 18de- en 19de-eeuwse erotische objecten en schilderijen uit Belgische verzamelingen. We combineren en confronteren ze met werk van tientallen hedendaagse kunstenaars.

Alle info vind je op www.kasteeldursel.be

Foto's: Joris Ceuppens

DE CAMELLIA DUC D'URSEL

Lang hebben we gedacht dat alle bloemen en planten die in de 19de eeuw de naam Duc d'Ursel kregen, uitgestorven waren – tot de camelia werd herontdekt. In historisch perspectief geplaatst, leverde dit bijzondere verhaal nieuwe inzichten op, waaronder verrassende Von Siebold-connecties!

Het geslacht *Camellia*

Het plantengeslacht *Camellia* (in het Nederlands *camelia*) behoort tot de familie van de *Theaceae* (theefamilie). De wilde soorten ervan komen voor in Zuidoost-Azië. Vooral in China en Japan werden ze al eeuwenlang gecultiveerd, nog vóór Europeanen er in de 17de en 18de eeuw mee kennismaakten. De Zweedse botanicus Linnaeus (1707–1778) vernoemde het plantengeslacht naar de lekenbroeder Georgius Josephus Kamel of Camellus (1661–1706), die als apotheker en plantenonderzoeker actief was op de Filipijnen. De geslachtsnaam *Camellia* wordt in de binominale nomenclatuur van Linnaeus gevolgd door een soortnaam. Zo wordt de theeplant *Camellia sinensis* of *Thea sinensis* genoemd. De meeste sierplanten stammen af van de *Camellia japonica*, en deze cultivars krijgen dan nog een cultuurnaam toegevoegd, zoals bijvoorbeeld *Camellia japonica* 'Duc d'Ursel'.

In de 18de en de 19de eeuw gingen vooral Engelse en Nederlandse botanici tijdens grote ontdekkingsreizen op zoek naar uitheemse planten. De Engelsen haalden in de 18de eeuw de eerste variëteiten van de *camelia* uit China. Aanvankelijk gebeurde dat in de veronderstelling dat het theeplanten waren en dat men op die manier zelf de toen ontzettend dure thee zou kunnen kweken. Snel zag men de

La Dame aux Camélias, 19de-eeuwse illustratie van Albert Lynch bij *La Dame aux Camélias* van Alexandre Dumas Fils, Paris, Maison Quantin, s.a. [1886] • Privécollectie

vergissing in, maar de exotische herkomst, de vormenrijkdom en de winterse bloei maakten van de camelia al gauw een waar statussymbool.

Von Siebold

Nederland was het enige westerse land dat vanaf 1641 tot 1856 handel kon drijven met Japan. Dat gebeurde vanuit hun VOC-handelspost op het kunstmatige waaier-vormige eilandje Desjima in de baai van Nagasaki. Een van de factorijartsen daar, in dienst van het Nederlandse Oost-Indische leger, was de beroemde Duitse arts Philipp Franz von Siebold (1796–1866) die er van 1823 tot 1829 verbleef. Hij verzamelde, bestudeerde en beschreef talloze Japanse planten, waaronder camelia's, om ze naar Europa te verzenden. Hoe dat in zijn werk ging, beschreef hij als volgt:

‘Zoo als bekend is, heeft in 1829 onze eerste invoering van Japansche gewassen in Europa plaats gehad. Dezelve bestond in eene verzameling van levende planten, die wij van 1826–1828 gedurende onze reis naar het hof te Jedo en gedurende ons verder verblijf op Dezima bij Nagasaki met de bedoeling bijeengebragt hadden, dezelve naar Nederland over te brengen. De treurige voorvallen in Japan, waar wij van 1828 tot 1830 in strenge bewaring teruggehouden werden, de toenmalige onzekerheid en de bedenkelijke toestand, waarin wij verkeerden, deed ons het besluit nemen, deze merkwaardige verzameling, sedert jaren in potten opzettelijk voor het vervoer over zee gekweekt, met alle overige door ons verzamelde voorwerpen van Natuurlijke Historie naar Batavia en vervolgens naar Nederland over te zenden. [...] De genoemde verzameling van levende gewassen werd in het begin van 1829 van Japan verzonden en bestond in ruim 500 soorten veelal in duplo. Dezelve kwam in de maand Junij van hetzelfde jaar te Amsterdam aan en zoo als ooggetuigen ons verzekerd hebben, in eenen fleurigen staat. Dezelve is voor den plantentuin te Leyden bestemd geweest. Eerst den 8sten Julij is deze belangrijke verzameling in den Akademischen plantentuin te Leyden ontvangen geworden en bestond nog in 137 planten, waarvan helaas 57 reeds dood waren. [...] Door de zorg der kundige

kwekers [...] is echter daarvan een veertigtal soorten van gewassen in 't leven behouden en vermeerderd geworden. [...]

In hetzelfde jaar hebben wij ook op last van den Heere Commissaris-Generaal over Nederlandsch-Indië, den Burggraaf DU BUS DE GHISIGNIES, eene keuze van sierplanten naar Batavia overgezonden, welke voor Z.H. den Hertog VAN URSEL zijn bestemd geweest. Voor zoo verre ons bekend is geworden, zijn slechts enkele levende naar Brussel overgekomen.’

Helaas vermeldt Von Siebold niet welke sierplanten hij naar hertog-botanicus Charles-Joseph d'Ursel (1777–1860) verzond. Maar een vergelijking met de eerste zending geeft ons toch een idee van wat hij moet gekregen hebben: camelia's, orchideeën, lelies, pioenen en andere exotische rariteiten.

Hoe het kwam dat vele planten de reis niet overleefden, beschreef Von Siebold voor een zending in 1830 voor de botanische tuin van Gent: ‘Gedurende ons verblijf op Java en op zee hadden de gewassen, niettegenstaande onze zorg, veel geleden, want dezelve waren slechts in 21 houten kisten zonder glas verpakt, in 't begin der reis tusschendecks en later in de grote boot geborgen; nu eens aan eene broeiende hitte, dan wederom aan de schrale zee-winden blootgesteld.’

La capitale de l'empire de Flore

Eind 18de eeuw brachten kwekers de eerste cameliaplanten uit Engeland naar onze contreien. Begin 19de eeuw werden die vooral in en rond Gent vermeerderd en gekruist zodat nieuwe variëteiten ontstonden. Die baarden opzien op de jaarlijkse wintertentoonstellingen van de Société Royale d'Agriculture et de Botanique de Gand, waarin Charles-Joseph d'Ursel actief was, en die de voorlopers zijn van de Gentse Floralien.

Vlak voor de Belgische Revolutie kwam de al genoemde zending van Von Siebold in de botanische tuin van Gent terecht. In die woelige tijd verloor Von Siebold de controle erover, waardoor een aantal

planten bij kwekers terechtkwamen. Von Siebold schreef daar later over: ‘Veel hebben ook onze te Gent aangebragte gewassen bijgedragen tot den tuinbouwkundigen roem dier stad, welke thans niet ten onregte “la capitale de la Flora” genoemd wordt.’ In de eerste helft van de 19de eeuw werden in de streek rond Gent wel 800 soorten camelia's geteeld, die werden uitgevoerd tot in Rusland.

Cameliamanie

De camelia werd in de eerste helft van de 19de eeuw zo populair dat men van een echte cameliamanie mag spreken. Kwekers vernoemden hun nieuwe variëteiten graag naar al dan niet gekroonde adellijke hoofden. Talloze publicaties beschreven en toonden de beste ervan. Villa's en hotels kregen de naam Camelia. Er werden liederen aan gewijd en verschillende componisten componeerden camelia-polka's en zelfs een camelia-gavotte. Gefortuneerde feestvierders dansten die met een camelia in het knoopsgat, in de corsage of het haar, waarna ze aanschoven aan met camelia's versierde tafels.

Ook in de literatuur dook de bloem op. Het beroemdste voorbeeld daarvan is ‘La Dame aux Camélias’, de roman uit 1848 van de Franse auteur Alexandre Dumas (fils) (1824–1895), die hem in 1852 bewerkte tot het gelijknamige toneelstuk. Dat vormde in 1853 de basis voor Giuseppe Verdi (1813–1901) zijn opera ‘La Traviata’. Het is het geromantiseerde, waargebeurde, tragische liefdesverhaal van een Parijse courtisane.

Kort na 1860 verzwakte de belangstelling en was de cameliamanie voorbij. Toch bleef er belangstelling voor merkwaardige, grote of oude cameliaplanten. Zo verzamelde koning Leopold II (1835–1909) een grote collectie camelia's die hij onderbracht in de oranjerie en het serrecomplex van Laken. Deze verzameling is nu de oudste en grootste onder glas ter wereld. Ze laat zien dat in de 19de eeuw camelia's hier bijna uitsluitend als oranjerieplanten werden behandeld.

De *Camellia Duc d'Ursel*

Op het hoogtepunt van de cameliamanie duikt de variëteit *Camellia japonica* 'Duc d'Ursel' op. De eerste geschreven vermelding vinden we in 1844 in het Franse tijdschrift *l'Horticulteur universel. Journal général des jardiniers et amateurs*. Een plantenliefhebber had Gent had bezocht en in de serres van de heer Gheldoff meer dan 240 variëteiten van camelia's bewonderd. Volgens hem zouden er in maart tijdens het grote festival veel plantenliefhebbers deze kweker kunnen bezoeken om de collectie te bewonderen. 'Deze kweker, de heer Gheldoff, heeft de volledige productie van de magnifieke *Camellia duc d'Ursel* (C. Urselii) gekocht, die in de loop van maart gaat bloeien. De liefhebbers moeten dus niet dralen om zich deze zo terecht geprezen variëteit aan te schaffen.'

Een uitgebreide beschrijving vinden we een jaar later in hét standaardwerk *Monographie du Genre Camellia* van de befaamde Italiaanse cameliaspecialist Lorenzo Bernardo Berlèse (1784–1863). 'Een zeer krachtige, goed gevormde struik; bladeren van 9–10 cm breed, en 16–17 cm lang, langwerpig, sommige glad, andere korrelig of bobbelig, getand, donkergroen; dikke knoppen, rond, stevig, met groenige schubben; bladsteel zeer kort; bloemen van 10 cm in diameter, gevuld, pioenvormig, rood oranjeachtig zalmachtig; buitenste bloemblaadjes 4 cm breed en meer dan 5 cm lang, in twee of drie rijen; deze die daarop volgen, zijn in bundeltjes gegroepeerd en staan helemaal rond en tussen de buitenste rijen en die van het midden; die middelste zijn vervormd, sommige recht, andere gebogen of kegelvormig, talrijk, een groot, bolvormig binnenste vormend. Deze magnifieke variëteit, verkregen door M. Vandermaelen, uit Brussel, en exclusief eigendom geworden

van M. Gheldolf, uit Gent, is het waard om vermeld te worden bij de nieuwigheden van de eerste orde.'

Nog in 1845 vinden we de enige bekende oude afbeelding van 'onze' camelia in *Collection de cent espèces ou variétés du genre Camellia peintes d'après nature, soigneusement lithographiées et coloriées par Mlle G. Fontaine*, uitgegeven door A. Mertens in Brussel. Hierin staat een nog uitgebreidere beschrijving: 'Camellie du Japon, variété Duc d'Ursel/*Camellia japonica* var. *Urselii*. De stengel van deze camelia verheft zich met gratie en kracht; hij kroont zich met zijtakjes bezet met een groot aantal ovale bladeren, langwerpig, aan de top puntig en teruggebogen; de randen zijn overvloedig en onregelmatig zaagvormig getand; de bovenkant is glad en glanzend, diep groen, enkelvoudig generfd, met een gelige middelnerf, sterk geprononceerd, en waarvan de vertakkingen zich aftekenen tot dicht tegen de rand. De onderkant is geelgroen.

Ze zijn gemiddeld 12 cm lang en 6 cm breed. De bloem ontloopt voor het eerst in maart 1840, onder invloed van een voor Noord-Europa ongewoon hoge temperatuur; de bloemblaadjes, talrijk, maar niet dicht opeen, zijn geschikt in drie rijen en hebben, rond de centrale schijf, waar ze een beetje gekreukt zijn, een omtrek van 34 cm; ze zijn min of meer hartvormig, en zijn bovenaan ingesneden; ze schitteren met een zeer felle purperrode tint, aan de rand zijn ze verlevendigd met een paarse glans, die aan de fluwelige structuur een aanblik geeft die niet terug te vinden is in enige andere variëteit, en die men misschien moet toeschrijven aan de directe werking van de zonnestralen; de bloemblaadjes worden bovendien in alle richtingen doorkruist door een blauw netwerk, dat zich makkelijk laat zien.

De heren Vandermaelen uit Brussel hebben deze struik rechtstreeks uit Japan ontvangen in 1833. De teeltwijzen, in hun serres zo doorgedreven, hebben ervoor gezorgd dat de plant snel opnieuw de gezonde toestand herwon die ze genoot in het land van herkomst, en die sterk aangetast was door de tegenspoed van de reis. Ze is nu de eigendom van de heer Dejonghe, gewaardeerd kweker, lid van de Société de Flore van Brussel, die deze camelia-variëteit vereerd heeft met de naam van de voorzitter van deze vereniging, de hertog d'Ursel.'

Dat beide beschrijvingen iets afwijken, hoeft niet te verbazen, aangezien camelia's nogal variabel zijn, afhankelijk van hun groeiomstandigheden. Belangrijker is dat we er kunnen uit opmaken dat de gebroeders Vandermaelen, gefortuineerde plantenliefhebbers uit Sint-Jans-Molenbeek, dus een bestaande variëteit uit Japan importeerden, ze

Camellia Duc d'Ursel uit Mertens en Fontaine, *Collection de cent espèces ou variétés du genre Camellia*, 1845
Collectie Openbare bibliotheek Brugge (collectie van de Koninklijke Maatschappij voor Fruitboom- en Hofbouwkunde)

opkweekten en in 1840 in bloei kregen, maar dat ze niet de naamgevers zijn, zoals tot nog toe gedacht. Het is Jean De Jonghe, een kweker uit Sint-Gillis bij Brussel, die secretaris was van de Société Royale de Flore, die ze haar naam gaf en de moederplant vermeerderde. Op zijn beurt moet die alle planten rond 1844 hebben doorverkocht aan de befaamde Gentbrugse plantenkweker Constantin Gheldof. Daarna vond de variëteit haar weg naar verschillende andere kwekers die ze tentoonstelden (bv. Verschaffelt in maart 1849 in Gent) en in hun catalogi opnamen (bv. de catalogi van Louis Van Houtte uit Gentbrugge en van Jacob-Makoy uit Luik in de jaren 1840–1850). Deze gang van zaken illustreert mooi hoe speculatief de cameliahandel was in die tijd en hoe snel nieuwigheden kwamen en gingen, want na 1853 verdwijnt ‘onze’ camelia helemaal uit het beeld.

Dat de gebroeders Vandermaelen erin slaagden om in 1833, zo kort na de Belgische Omwenteling, de plant uit Japan te importeren is wel opmerkelijk. Ze moet hoe dan ook vanuit Desjima aan haar wereldreis zijn begonnen, gezien het Nederlandse handelsmonopolie. Meer dan waarschijnlijk ging het om een plant die nog verzameld was door, of onder impuls van, Von Siebold, ook al was die in 1829 veroordeeld tot verbanning, op verdenking van spionage. Het is immers bekend dat de assistent van Von Siebold, de achtergebleven apotheker Heinrich Bürger (1804–1854), nog tot 1833 door Von Siebold of zijn vrienden en leerlingen verzamelde planten verstuurde naar Batavia.

Het is aannemelijk dat Charles-Joseph een exemplaar bezat van ‘zijn’ camelia, maar zeker weten we dat niet. Uit de inventaris van de planten in de serres van Hingene die in 1861, een jaar na zijn dood, werd opgemaakt, weten we wel dat er in de gematigde serre 54 camelia’s stonden. Helaas worden er geen namen van vermeld. En of er in de serres nog planten stonden uit de zending van Von Siebold zullen we ook wel nooit te weten komen.

De bloeiende *Camellia Duc d’Ursel* in de kwekerij Savioli aan het Lago Maggiore

De herontdekking

In de twintigste eeuw leeft de belangstelling voor de camelia langzamerhand weer op. En 75 jaar na het laatste schriftelijke spoor van ‘onze’ camelia, beschrijven de Italianen A. del Lungo en G. Girardi in 1928 in hun boek *Le camellie; Storia, coltivazione, varietà* de belangrijkste variëteiten, waaronder de *Camellia* ‘Duca d’Ursel’. Volgens hen is het een ‘varietà di grande rusticità’ met ‘fiore arancione’. En wanneer The International Camellia Society (ICS, gesticht in 1962) in de jaren 1990 *The International Camellia Journal* en *The International Camellia Register* uitgeeft, nemen ook zij de *Camellia japonica* ‘Duc d’Ursel’ op, met vermelding van alle synoniemen.

Papieren vermeldingen zijn evenwel één ding, maar de plant zelf terugvinden is een ander paar mouwen. Gelukkig zijn er de zegeningen van het internet en de ICS Benelux, de Belgisch-Nederlandse afdeling van de ICS, gesticht in 2002, die de belangstelling voor de oude Belgische cultivars wil doen herleven.

Zo wist de website www.camellias.pics te vermelden dat de ‘Duc d’Ursel’ te zien was in het park van de Villa Pallavicino in Stresa, aan het Lago Maggiore. Dat is niet zo verwonderlijk aangezien rondom dit meer, dankzij aanplantingen in de 19de eeuw, heel wat oude cultivars zijn terug te vinden. De camelia’s gedijen er zo weelderig dat ze de ‘koningin van het meer’ wordt genoemd.

Leden van de ICS Benelux vonden in 2016 in de kwekerij Savioli in Verbania, aan de overkant van het meer, ‘onze’ camelia terug. In deze kwekerij van 11 ha in de bergen, wisten zij zich enkele jaren later een viertal exemplaren aan te schaffen die hier nu als moederplanten dienen. Op 2 juni 2023 kon zo de teruggevonden camelia voorgesteld worden tijdens de tuindagen van het Limburgse kasteel Hex. Daar resideert de grafelijke tak van de familie d’Ursel die afstamt van de tweede zoon van Charles-Joseph, Ludovic d’Ursel (1809–1886). En aangezien deze d’Ursels op voorbeeldige wijze de traditie voortzetten, lijkt de toekomst van de kleine cameliaplant die werd voorgesteld verzekerd. Maar toen in het algemene enthousiasme van het voorstellingsmoment, een van de familieleden uitriep dat de gastvrouw, gravin Stéphanie, nu wel ‘la Dame aux Camélias’ mocht genoemd worden, werd dat toch afgewezen. Want hoe mooi die naam ook klinkt, haar geschiedenis is nu eenmaal te treurig.

Helaas waren er vorig jaar nog maar vijf planten beschikbaar, uitsluitend bestemd voor leden van de familie. Gewone stervelingen zullen dus nog even moeten wachten om zich een stukje bloeiend aristocratisch verleden aan te schaffen. ■

MARCEL DE COCK

© Taurus Quartet

Dit jaar is het precies een eeuw geleden dat Gabriel Fauré in Parijs overleed. Het Belgische Taurus Quartet eert deze grootmeester van de Franse romantiek met zijn enige strijkkwartet. Hij schreef het vlak voor zijn dood. Maurice Ravel, een van zijn vele leerlingen, maakt dit aperitiefconcert compleet. Ook hij componeerde slechts één strijkkwartet.

Het strijkkwartet summum van de kamermuziek

Voor de start van de zomervakantie praat ik met cellist Martijn Vink. Afgelopen concertseizoen was een bijzondere periode voor het Taurus Quartet. Liesbeth Baelus, de tweede violist van het strijkkwartet, reist op dit moment nog met haar man en dochtertje de wereld rond. Over land en over zee trekken ze in hun familiebusje van continent naar continent. Aan dat avontuur komt stilaan een einde.

Maar hoe gaat een strijkkwartet met zo'n sabbatical om?

‘Toen Liesbeth ons vertelde over haar droom en project, hebben we meteen beslist om onze concerten niet met een andere violist te spelen. We hadden uiteraard een aantal plannen voor dit

seizoen, maar die hebben we allemaal opgeschoven. Wanneer ze terugkeert, pikken we de draad weer op. We weten dat ze terugkeert! Haar man is concertmeester van een symfonieorkest in Pamplona. Hij moet op een bepaalde datum opnieuw beginnen. Ik denk zelfs dat hij samen met Liesbeth het *Dubbelconcerto* van J.S. Bach zal spelen. Een symbolische afsluiter van hun wereldavontuur!’

‘Hoe dan ook was Liesbeth altijd een beetje dicht bij ons. Ze stuurde ons foto's en berichten van haar ervaringen in het Midden-Oosten, Azië, Midden-Amerika en Afrika. Het aardige was dat we vlak voor haar wereldreis de cd *slow* hebben opgenomen. Het begon als een project

voor Concertgebouw Brugge waarbij we enkel langzame delen spelen. Enkele maanden later kregen we de audiobestanden toegestuurd. Dat was heel bijzonder. Plots hoorden we het strijkkwartet weer spelen, ook al was Liesbeth op dat moment duizenden kilometers van ons verwijderd! Je kan ook horen dat de opnamen in een goede, relaxte sfeer hebben plaatsgevonden. Ik ben zeer tevreden over het resultaat.'

Hoe ontstond het Taurus Quartet?

'Ik heb in mijn carrière vooral kamermuziek bij Oxalys en Het Collectief gespeeld. Door concerten en cd-opnamen kende ik een ongelooflijk veelzijdig repertoire, maar het strijkkwartet blijft toch het summum van de kamermuziek! Je kan als musicus groeien door jezelf in strijkkwartetten te verdiepen. Het is zo verrijkend om met die muziek bezig te zijn. In 2012 had ik het gevoel dat het een gemiste kans zou zijn, mocht ik het initiatief niet genomen hebben. Toen het pianotrio Narziss und Goldmund stopte, heb ik nog even de cellist vervangen. Zo speelde ik samen met pianist Piet Kuijken en Wietse Beels, onze eerste violist bij het Taurus Quartet. Onze altviolist Vincent Hepp kende ik via andere projecten. België is op dat vlak niet zo ontzettend groot.'

Wat bracht jullie samen?

'De gedeelde liefde voor het repertoire! Het was snel duidelijk dat het Taurus Quartet een mooie onderneming zou worden. De naam verwijst naar een van de delen uit *Tierkreis*, een compositie van Karlheinz Stockhausen. Voor elk teken van de dierenriem schreef hij een kort werk. Bij elk deel hoort ook een beschrijving en die omvat onze visie. Bij Oxalys en Het Collectief is er altijd interesse geweest voor minder bekende componisten. Op die manier had ik als kamermuzikant al zo'n lange weg afgelegd dat het mijn grote wens was om net het grote repertoire te spelen. Ons eerste concert was voor Musiq3. We speelden toen de twee strijkkwartetten van Leoš Janáček, die we later hebben opgenomen. Kort nadien hebben

we ook het laatste strijkkwartet van Franz Schubert gespeeld, nog zo'n magnum opus. In 2020 voerden we alle strijkkwartetten van Ludwig van Beethoven uit. Dat was een lang gekoesterde droom die in vervulling ging.'

Hoe passen de strijkkwartetten van Gabriel Fauré en Maurice Ravel in het repertoire?

'Het strijkkwartet van Ravel hebben we zes jaar geleden voor het laatst gespeeld, maar dat van Fauré is totaal nieuw voor ons. Die muziek moeten we ontdekken. Het concert wordt dus een spannend moment. Net als Ravel schreef zijn leermeester maar één strijkkwartet. Fauré schreef het honderd jaar geleden, vlak voor zijn overlijden. Zelf heeft hij het stuk nooit in een uitvoering gehoord. Fauré heeft een rijk repertoire aan kamermuziek en toch heeft hij dat strijkkwartet lang uitgesteld. Hij had schrik voor het genre, hoewel zijn leerlingen hem vaak hebben aangemoedigd om er een te componeren. Het genre van het strijkkwartet is zo legendarisch. Ik kan me goed inbeelden dat veel componisten geïntimideerd zijn door reuzen als Joseph Haydn, Mozart, Beethoven, Felix Mendelssohn en Schubert. Zij hebben hun strijkkwartetten bij wijze van spreken uit hun mouw geschud.'

'Wat ook meespeelt is het feit dat Fauré een pianist en organist was. Daarom schreef hij meer kamermuziek met piano erbij. Dat was zijn veilige haven. Met akkoorden kon hij zijn harmonieën veel makkelijker bereiken. Bij een strijkkwartet moet men op zoek naar een andere aanpak om de harmonieën te laten meanderen. Twintig jaar voor de dood van Fauré ging het enige strijkkwartet van Ravel in première. Hij droeg het op aan *mon maître Gabriel Fauré*.'

Wat zijn de verschillen tussen deze strijkkwartetten?

'Over het algemeen zijn de strijkkwartetten van Fauré en Ravel zeer verschillend. Toen in 1889 de wereldtentoonstelling in Parijs plaatsvond, was Ravel een tiener-

jongen. Daar hoorde hij voor het eerst allerlei invloeden uit het Oosten. Denk maar aan gamelanorkesten uit Indonesië. Die indrukken duiken in het strijkkwartet op. Het eerste deel is bijzonder dromerig, met een mooie sfeer. In het bekende tweede deel met pizzicato's krijg je een ritmisch spel tussen verschillende maatsoorten. Het langzame deel klinkt best rapsodisch, waarin het spel met ritmes subtieler is. Daardoor lijkt het wel alsof de muziek gaat zweven, haast ongrijpbaar wordt. In het vierde deel eindigen we met vuur. Er zijn passages in 5/8. Dat is een maatsoort die in de westerse muziek niet echt gebruikelijk is.'

'Ik denk dat Fauré van die invloeden geen hoge pet op had. Hij bleef in zijn strijkkwartet dicht bij de traditionele Franse taal. Wat de twee werken wel gemeen hebben, is een dromerige taal met opvallende kleuren. Soms weet je niet of je op de wereld bent, in de hemel, of ergens daartussen. In tegenstelling tot het strijkkwartet van Ravel wordt dat van Fauré amper gespeeld. Het is geen exuberant stuk, terwijl een publiek misschien eerder een uitsmijter wil. Dit strijkkwartet heeft iets overpeinzends, een terugblik op het leven. Het concert zal ongetwijfeld een mooie reis worden.' ■

CARLO SIAU

CONCERT MET HET TAURUS QUARTET

Zondag 20 oktober 2024

van 11 tot 12.15 uur

20 euro en kortingstarieven (aperitief inbegrepen)

Wietse Beels (viool)

Liesbeth Baelus (viool)

Vincent Hepp (altviool)

Martijn Vink (cello)

Info en reservatie

CC Ter Dilt | 03 890 69 30 | www.terdilt.be

Het voelt nog steeds als mijn droomjob

Op 1 augustus 2004 werd Koen De Vlieger aangesteld tot beheerder en later directeur van het kasteel. Precies twintig jaar later bliken we terug.

Hoe ben je in het kasteel terechtgekomen?

‘In april 2004 maakte de provincie een vacature bekend voor beheerder van kasteel d’Ursel. Na een lange periode van leegstand was het gebouw toen opnieuw water- en winddicht gemaakt. De kelders en de benedenverdieping waren net in ere hersteld, weliswaar nog met tijdelijke stoffen bespanningen tegen de muren. De eerste en de tweede verdieping waren nog een ruïne. Ik was toen 23 jaar en net afgestudeerd als historicus, gespecialiseerd in het leven van de 18de-eeuwse adel. In afwachting van een doctoraatsbeurs werkte ik aan een tentoonstelling met schatten uit abdijbibliotheken, in opdracht van de Universiteit en de Provincie Antwerpen.’

‘Toen ik de vacature zag, wilde ik mijn kans wagen. Ik belde met zoveel mogelijk betrokkenen en tijdens de Erfgoeddag ging ik het kasteel bezoeken. Om me goed voor te bereiden op het examen

maakte ik alvast een beleidsplan. Na een schriftelijk en een mondeling gedeelte rangschikte de jury me als eerste van de tachtig kandidaten. Twee dagen later liet het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek weten dat ook mijn doctoraatsbeurs was goedgekeurd. Na enkele slapeloze nachten koos ik voor het kasteel. Vaak wordt er gezegd dat ik nog altijd kan doctoreren in mijn vrije tijd, maar de voorbije twintig jaar heb ik altijd andere bezigheden gevonden en is het er nog niet van gekomen (*lacht*).’

‘Als de provincie zich niet had ontfemd over de restauratie en de herbestemming, dan was het kasteel waarschijnlijk verloren gegaan. In 2004 waren de grote lijnen voor het nieuwe leven al uitgezet door collega’s. Ze hadden ook tafels, stoelen en een vleugelpiano gekocht, een kleine personeelsbezetting voorzien, gidsen opgeleid en een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeente Bornem

en haar cultuurcentrum Ter Dilft. Op deze manier kreeg ik de kans om langzaam te groeien, parallel met de voortzetting van de restauratie van de verdiepingen. Marcel De Cock en Joke Bungeneers van het departement Cultuur namen me daarbij onder hun vleugels en het doet me veel plezier dat ze vandaag, na hun pensioen, nog betrokken blijven bij het kasteel.'

**Wat was het mooiste moment?
Waar ben je het meest trots op?**

'In twintig jaar is er natuurlijk heel veel gebeurd en ik ben vooral trots op het geheel. Met vereende krachten hebben we het kasteel, het park en de bijgebouwen kunnen restaureren, wat in 2014 bekroond werd met de Vlaamse Monumentenprijs. Ik voel mijn hart nog altijd bonzen in mijn keel als ik terugdenk aan het moment waarop de winnaar werd bekendgemaakt. Maar minstens even belangrijk is het nieuwe leven dat we met een klein team in het kasteel brengen: tegelijk kwalitatief én voor een breed publiek. In de eerste jaren gingen de grote tentoonstellingen vooral over historische onderwerpen: de familie d'Ursel, de artistieke hertoginnen, de architect van het kasteel of de stadsresidentie in Brussel. Daarnaast maakten we ook de combinatie tussen klassieke en hedendaagse kunst, met *SWEET 18*, *The Beauty of the Beast*, *PRINT&PAINT* en momenteel *Les Liaisons Désireuses*. Die tentoonstellingen – en de bijhorende publicaties of bezoekersgidsen – vragen altijd een grote inspanning, maar ze geven ook heel veel voldoening.'

'Dat geldt eveneens voor de Kasteelfeesten, waarbij we telkens een episode uit de geschiedenis van het kasteel en zijn bewoners herbeleven: een 18de-eeuws huwelijk, de ontvangst van Napoleon, de gebeurtenissen rondom de Belgische Revolutie, het doopfeest van graaf Robert d'Ursel en een groot Belle Époque-feest. Als ik de foto's herbekijk, ben ik blij hoe goed we de geschiedenis opnieuw tot leven hebben kunnen wekken. Op andere momenten was er een onvergetelijke sfeer, zoals toen Scala zong vanuit de ramen van het kasteel,

Compagnie Carabosse het hele domein in vuur en vlam zette, de tientallen vrijwilligers van Kerstmagie het kasteel inpalmde of Winterdans en de Winterbar onderdak vonden in een prachtige spiegelent. In het park – dat sinds 2014 opnieuw samen met het kasteel wordt beheerd – kijk ik met trots naar het heraanplantte Keiligbosquet, onze drieëndertig herinneringsbanken en natuurlijk het Atelier van Antonine, dat we konden restaureren en herbestemmen tot vakantiewoning, mede dankzij de lancering van onze Cuvée Antonine. Onlangs konden we het dienstgebouw De Casteleyn aankopen, dat nu volop wordt gerestaureerd tot uitvalsbasis voor ons parkteam. En overkoepelend is er natuurlijk ook dit *Magazine*, waarvan er sinds februari 2005 al 78 nummers verschenen.'

Woon je zelf in het kasteel?

'Nee, en dat is maar goed ook. Tijdens de restauratie werd wel een klein appartement voorzien voor een eventuele conciërge, maar die ruimten zijn van bij het begin gebruikt als depot, kantoor of vergaderzaal. Er zijn vaak activiteiten 's avonds en in het weekend en als je dan in het kasteel woont, dan zie je altijd van alles en weet iedereen je voor het minste te vinden. Nu kan ik een beetje afstand nemen, althans ruimtelijk, want ik beschouw mijn werk niet als een *nine-to-five job*. Voor mij is het een engagement. Ik ben er altijd mee bezig en het zit altijd in mijn achterhoofd. Al was het maar omdat alle brand- en inbraakalarmen van het kasteel en de bijgebouwen op mijn gsm terechtkomen. Ze zijn gelukkig bijna altijd vals, maar ze hebben wel een voorkeur voor het midden van de nacht (*lacht*).'

**Welke verrassingen zijn je bijgebleven?
Waarvan had je nooit gedacht dat het zou gebeuren, tot het plots wel gebeurde?**

'Toen de restauratie nog bezig was, droomde ik wel eens dat we een schat zouden vinden onder een vloer of achter een lambrisering. Geen beurs met gouden munten, maar wel het geheime dagboek van een 18de-eeuwse lakei of kamermeid onder de houten vloer.

Daar zou ik dan wél een doctoraat over gemaakt hebben (*lacht*). Een dagboek is er nooit tevoorschijn gekomen, maar wel heel wat glaswerk, servies, porselein en een duivennest gemaakt van fiches met plantennamen uit de hertogelijke collectie. De mooiste ontdekking was natuurlijk de brief aan de toekomst die Sophie en Juliette d'Ursel in 1877 verborgen achter een Chinese prent. Ook de ambachtslieden die de wandbespanningen plaatsten, schreven regelmatig iets op de muur. Dat heeft ons geïnspireerd om zelf ook boodschappen voor de toekomst te verzamelen en ze door een kalligraaf op de muren van meer dan tien kamers te laten schrijven en ze vervolgens te verbergen achter de geres- taureerde wandbespanningen.'

'Toen de provincie het kasteel verwierf, was het zo goed als leeg. Dat veranderde in 2009, wanneer Stéphane, 10de hertog d'Ursel, liet weten dat hij naar Amerika ging verhuizen en vroeg of we geïnteresseerd waren in de bruikleen van duizenden boeken en tientallen familieportretten, meubels en siervoorwerpen. Hij vertrok veertien dagen later, dus we zijn in allerijl met een grote verhuishwagen naar Brussel gereden om alles in te pakken. Sindsdien hebben er nog heel wat andere voorwerpen hun weg teruggevonden naar Hingene, met als mooiste voorbeeld het portret van Lancelot Schetz. Het hing eeuwenlang in de vestibule, verdween in 1972, maar verscheen vorig jaar plots op een veiling. Momenteel wordt het portret geres- taureerd en volgend jaar keert het terug naar het kasteel.'

**Hoe is de verhouding met
de familie d'Ursel?**

'Toen ik in 2004 beheerder werd, was er zo goed als geen contact met de familie. Beetje bij beetje is er toenadering ontstaan, vaak naar aanleiding van bruikleen voor tijdelijke tentoonstellingen. Het is ook een erg uitgebreide familie, met meer dan tweehonderd graven en gravinnen. De meesten behoren tot zijtakken die zich vanaf het begin van de 19de eeuw afsplitsten van de hertogelijke hoofdtak.

De familie heeft geen enkele officiële band meer met het kasteel, maar de overledenen worden nog steeds begraven in de grafkelder naast de kerk en er zijn regelmatig ontvangsten in het kasteel. Ik vind het belangrijk om de band te behouden met de familie die eeuwenlang in het kasteel woonde, vooral dan met de hertogelijke tak. Zeker de contacten met Ursula, 9de hertogin, Stéphane en Cathy, 10de hertog en hertogin, en hun kinderen Sarah en Matisse zijn bijzonder vriendschappelijk. Omgekeerd is het ook voor hen waardevol dat de plek waar zoveel generaties hebben gewoond, blijft bestaan en dat er in onze werking veel aandacht is voor dat verleden.’

Het kasteeldomein ligt pal in het centrum van Hingene. Wat betekent dat?

‘De meeste kastelen liggen inderdaad niet midden in een dorp, maar in Hingene is dat wel het geval. Daardoor is het hertogelijke domein altijd erg bepalend geweest voor het dorp, ook al was het tot 1973 slechts uitzonderlijk toegankelijk voor de dorpsbewoners. Nu is het park wel elke dag open en voor veel mensen is het een uitbreiding van hun tuin, waar ze komen wandelen, joggen, picknicken, spelen of chillen. Scholen en verenigingen, maar ook het gemeentebestuur, weten intussen dat we openstaan voor alle samenwerkingsvoorstellen. Niet elk wild plan wordt uiteindelijk gerealiseerd, maar er is veel meer mogelijk dan je op het eerste gezicht zou denken.’

En, nu op naar de volgende twintig jaar? Wat zijn je zotte ideeën of nog beter, wat is je ultieme droom?

‘Mijn eerste betrachting is consolideren: behouden wat we hebben, blijven zorgen voor het kasteel en het park, opmerkelijke tentoonstellingen blijven organiseren. In september 2025 gaan we de historische reeks van de Kasteelfeesten in stijl afronden. We keren dan terug naar 1922, de periode van *the roaring twenties* of *les années folles*, maar daarna is het tijd voor iets nieuws. Misschien is er dan wel plaats voor iets zots. Iets op de vijver van

© Willem Rosiers

het kasteel of bovenop de torens. Verder hoop ik dat we ook de oprijlaan in ere te kunnen herstellen. Nu is dat een brede laan in dolomiet, maar oorspronkelijk lag er centraal een kasseiweg. Ook de keermuur achteraan de vijver bestaat enkel nog uit fundamenten waarop we opnieuw kunnen bouwen. Dat alles is ook alleen maar mogelijk dankzij de steun van provinciale beleidsverantwoordelijken en medewerkers, in het bijzonder die van de departementen Vrije Tijd en Logistiek.’

‘Natuurlijk droom ik er ook van om de samenwerking met het paviljoen De Notelaer en het Laathof verder te intensiveren, zodat de historische eenheid hersteld wordt. Verder zou ik graag een behoorlijk groot schilderij met de oudste afbeelding van het kasteel opnieuw naar Hingene halen. Het werd in 1644 gemaakt door David Teniers de Jongere en Lucas van Uden, in opdracht van Antonius Triest, de bisschop van Gent. Vervolgens verdween het eeuwenlang uit beeld, tot de Britse Labourpoliticus John Hanbury Martin het in 1948 schonk aan de National Gallery in Londen. Enkele jaren geleden hebben we een bruikleenaanvraag

ingediend, die toen helaas werd afgewezen. Misschien wordt het stilaan tijd voor een nieuwe poging.’

‘Twintig jaar geleden heb ik dit mijn droomjob genoemd en het voelt nog steeds zo. Ik kan er nog steeds mijn passie, energie en creativiteit in kwijt. Intussen kan ik ook terugvallen op de opgebouwde ervaring en steunen op een team van medewerkers. In 2004 waren we met 2,5 voltijdse equivalenten, vandaag zijn we met 7,4 mensen om het kasteel met dertig kamers en het park van veertig hectare te beheren, te onderhouden en te doen bruisen. Veel is dat niet, maar het heeft als gevolg dat ik zelf nog veel praktische zaken mag regelen, evenementen organiseren en teksten schrijven in plaats van enkel te vergaderen over budgetten en personeelsproblemen, zoals directeurs in grotere organisaties. En natuurlijk zijn er onze vele vrijwilligers die bijspringen in ‘hun’ kasteel. Kortom: ik aarzel geen seconde om er nog eens minstens twintig jaar bij te doen.’ ■

AGENDA

Op stap met de hertog

Via de monumentale poorten betreed je een oase van rust. Kom picknicken met zicht op het kasteel of speel op de uitgestrekte grasvelden. Wandelpaden leiden je langs waterpartijen en door oude dreven en met wat geluk zie je onderweg een eekhoorn, een roofvogel of een ree.

In onze wandelbrochure *Op stap met de hertog*, die je vindt in het poortgebouw, verneem je alles over de geschiedenis van het kasteeldomein.

Info
www.kasteeldursel.be

Tentoonstelling *Les Liaisons Désireuses. Over lust, verleiding en verlangen*

Nog t.e.m. zondag 13 oktober 2024 op zon- en feestdagen van 13 tot 18 uur (groepsbezoeken op weekdays, na reservatie) 14 euro · niet geschikt voor kinderen

Bekijk de fotoreportage op pagina 4 en 5.

Info
www.kasteeldursel.be

Zomerbar

Tot eind september

Tot eind september ben je van harte welkom in de zomerbar. Kom napraten over *Les Liaisons Désireuses*, uitrusten van een wandeling of fietstocht of gewoon genieten van een hapje en een drankje met zicht op het kasteel.

Info
www.kasteeldursel.be

Dodentocht

Vrijdag 9 augustus 2024 · van 23 uur tot 2 uur

Geniet van de doortocht van de duizenden wandelaars in een sfeervol verlicht kasteeldomein. Ze komen binnen langs de grote poort en wandelen door het park. Ook de zomerbar is dan geopend.

www.dodentocht.be

Walter Boeykens Ensemble

Rondleidingen voor individuele bezoekers

Maandagen 19 augustus en 30 september 2024 van 14 tot 16 uur · 20 euro (enkel rondleiding) of 34 euro (rondleiding en Café Désir)

Voor deze rondleiding kan je individueel of met enkele personen inschrijven. Wij stellen dan zelf een groep van 15 personen samen en reserveren een gids. Wie dat wil, kan na de rondleiding afsluiten met een Café Désir (koffie en thee à volonté met een assortiment van zalige zoetigheden en prikkelende lekkernijen in de spiegelzaal).

Bekijk de fotoreportage op pagina 4 en 5.

Info en reservatie
www.kasteeldursel.be

Concert met Walter Boeykens Ensemble

Zondag 25 augustus 2024 · van 11 tot 13 uur 20 euro en kortingstarieven (aperitief inbegrepen)

Walter Boeykens blijft een internationaal gelauwerde klarinettist en tegelijk een geliefd Bornems muzikant. Ter Dilft geeft hem een stem en doet dit al jaren in nauwe samenwerking met zijn dochter Anne Boeykens. Het concept is gekend: een gedreven Walter Boeykens Ensemble met verrassende gastmuzikanten op prachtige historische locaties in Bornem.

Klassieke paden worden gekoesterd én tegelijk verlaten om vol overgave te (her)ontdekken!

Het Walter Boeykens Ensemble opent het festival met een klassiek concert in de ware zin van het woord. Het wordt heerlijk weg-dromen bij muzikale parels uit het verleden. De omgeving van park en kasteel versterken deze beleving nog meer. Centraal in het programma staat het prachtige *Amerikaans strijkkwartet* van A. Dvořák. Maar eerst is er het wondermooie *Trio voor piano, hobo en klarinet* van E. Destenay.

CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

Openluchtfilm in het park: *Barbie*

Zaterdag 31 augustus 2024 · van 21 tot 23 uur 6 euro en kortingstarieven

In Barbieland is alles en iedereen perfect. Behalve als je een existentiële crisis hebt of als je een Ken bent. Barbie geniet er alleszins volop van het leven. Maar wanneer ze naar de echte wereld vertrekt, ontdekt ze al snel zowel de geneugten als de uitdagingen van het leven onder de mensen. Barbie is een film van de voor een Oscar genomineerde schrijver/regisseur Greta Gerwig (*Little Women*, *Lady Bird*) met een heuse sterrencast: Margot Robbie, Ryan Gosling, America Ferrera, Ariana Greenblatt, Kate McKinnon, Issa Rae, Rhea Perlman, Will Ferrell.

CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

Open Monumentendag

Zondag 8 september 2024 · van 10 tot 18 uur

Ontdek de geschiedenis van het kasteeldomein met de gratis brochure *Op stap met de hertog*. Je vindt de brochure in het poortgebouw. Voor of na je wandeling kan je tegen betaling ook de tentoonstelling *Les Liaisons Désireuses* bezoeken.

Info
www.openmonumentendag.be

Concert met Taurus Quartet

Zondag 20 oktober 2024 van 11 uur tot 12.15 uur 20 euro en kortingstarieven (aperitief inbegrepen)

Lees meer op pagina 10 en 11.

Info en reservatie
CC Ter Dilft | 03 890 69 30 | www.terdilft.be

Zomerbar

Tot eind september ben je opnieuw van harte welkom in de zomerbar. Ze wordt dit jaar uitgebaat door Sylvia Spiessens en Axel van Steenberghe van Horecatoppers. Het is een houten chalet met veel glaswerk die mooi past in de omgeving. Bij zon of regen kan je hier eten, drinken of aperitieven. Er worden aperoschotels zoals mezze en antipasti aangeboden, maar ook klassieke gerechten zoals burgers, ribs, salades en huisbereide patisserie door Sweet Baking Ruby. Er zijn ook ontbijtmogelijkheden, thema-avonden en afterwork-arrangementen. Tot slot kan je de zomerbar ook boeken voor privéverhuur met arrangementen.

De zomerbar is open op donderdag, vrijdag en maandag van 12 tot 23 uur en op zaterdag en zondag van 10 tot 23 uur. Het slotuur kan variëren, afhankelijk van de drukte. Je kan ook vooraf reserveren. Kom jij ook napraten over *Les Liaisons Désireuses*, uitrusten van een wandeling of gewoon genieten met zicht op het kasteel?

